MARKETING AKO NÁSTROJ PODPORY STAROSTLIVOSTI O ZDRAVIE

MARKETING AS A TOOL OF HEALTH CARE SUPPORT

Vanda Lieskovská – Silvia Megyesiová –Katarína Petrovčíková

Abstract

The paper aims from the text of the document "Strategic framework for the heath care for the years 2014-2030" which represents the core document shaping in long and midterms the horizon and the direction of the Slovak republic state policy. The aim of the paper is to summarize in that document stated objectives aimed at the support of the politics of the health care in connection with the alternative of using the marketing activities for different target groups. We perceive Marketing as one of the possible tools in implementing the state politics of health support. We hope to take into consideration different aspect of the individual segments and to adjust the use of marketing mix tools for selected stakeholders.

Key words: marketing, health, health policy, marketing communication
JEL Code: I12, M3

Abstrakt

Príspevok nadväzuje na text dokumentu Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014-2030, ktorý predstavuje základný dokument určujúci v strednodobom a dlhodobom horizonte smerovanie štátnej politiky zdravia v SR. Cieľom predloženého príspevku je sumarizovať v dokumente deklarované ciele v zameraní na podporu politiky zdravia v prepojení na alternatívu využívania marketingových aktivít pre rôzne cieľové publiká. Marketing teda vnímame ako jeden z možných nástrojov pri presadzovaní štátnej politiky zdravia. Našou snahou je zohľadniť špecifiká jednotlivých segmentov a prispôsobiť využívanie nástrojov marketingového mixu, pre vybrané cieľové skupiny stakeholderov, čomu bude venovaný aj predložený text. Príspevok je súčasťou riešenia grantového projekt MŠ SR VEGA č. 1/0376/17

Kľúčové slová: marketing, zdravie, politika zdravia, marketingová komunikácia
JEL Code: I12, M3

Úvod

Jedným z kľúčových faktorov rozvoja spoločnosti je zdravie. Štátna politika zdravia predstavuje strategickú rozvojovú politiku spoločnosti, ktorá formuluje priority štátu zamerané

na starostlivosť o zdravie, jeho podporu, ochranu rozvoj, ale aj prinavrátenie. Pri napĺňaní strategických cieľov štátnej politiky zdravia hrá mimoriadne dôležitú úlohu schopnosť správne komunikovať s cieľovým publikom. Dôležitosť civilizačných výziev pre podporu politiky zdravia tlmočí WHO, rôzne európske iniciatívy, Ministerstvo zdravotníctva SR, Vyššie územné celky (VÚC), záujmové združenia, neziskové organizácie, ale aj rôzne podnikateľské subjekty. Dôležitosť marketingových a komunikačných aktivít zohrávajú vo výraznej miere obchodné organizácie a maloobchod, ktorý má potenciál ovplyvňovať stravu a stravovacie návyky v celej populačnej škále, ako uvádza Riesenberg a kol. (2019). Narastá význam sociálneho marketingu v boji proti civilizačným chorobám ako je napr. obezita, cukrovka (Kimberly 2016). Ako uvádza Timpel (2019), zdravotnícke systémy a vlády sú nútené implementovať také opatrenia, ktoré sa zameriavajú na ohrozenú populáciu s cieľom predchádzať civilizačným chorobám. Pozornosť sa sústreďuje aj na vzdelávacie aktivity podpory zdravia za využitia nových technologických riešení v rámci online výučby, sociálnych médií a publikácií s otvoreným prístupom (Warwick-Booth 2019). Narastá teda úloha marketingových a komunikačných aktivít, čomu je venovaný aj predložený príspevok.

1 Starostlivosť o zdravie - interpretácia v strategickom dokumente

Koncom roka 2013 vláda schválila základný dokument určujúci smerovanie zdravotnej politiky v strednodobom a dlhodobom horizonte „Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030“. Tento dokument bol vytvorený v snahe realizovať opatrenia na zvýšenie kvality a efektivity poskytovanej zdravotnej starostlivosti a zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov. Z celkovo štyroch prioritných oblastí politických opatrení sústreďuje pozornosť na tri vybrané:

- Investícia do zdravia počas celého životného cyklu a vytváranie možnosti pre posilňovanie zodpovednosti obyvateľov za zdravie
- Riešenie najväčších zdravotných výziev v regióne: neprenosných ochorení
- Vytváranie zdravých komunít a podporného prostredia pre zdravie ľudí.

Ako uvádza dokument *Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030*, podpora dobrého zdravotného stavu občanov počas celého životného cyklu vedie k zvýšeniu predpokladanej dĺžky života, čo sa odráža v dlhovekosti s alternatívou ekonomických, spoločenských a individuálnych prínosov. Programy podpory zdravia v rámci komunikačných aktivít by sa mali zameriavať na zdravú životosprávu, zlepšenie zdravotnej gramotnosti, zachovanie vitality a pohybovej aktivity za účelom predchádzania civilizačným ochoreniam.

Odporúča sa klásť dôraz na rozvoj výchovno-vzdelávacej a poradenskej činnosti obyvateľstva prostredníctvom orgánov verejného zdravotníctva. V rámci komunikačných aktivít je potrebné zameriavať pozornosť na aktivity smerujúce k podpore preventívnych programov, ktoré by mali viesť k zníženiu mortality s nepopierateľným ekonomickým prínosom. Dôležitosť sa pripisuje ovplyvniteľným rizikovým faktorom súvisiacim so životným štýlom ako sú fajčenie, nesprávne stravovacie návyky, nedostatočná fyzická aktivita, nadmerný príjem alkoholu, užívanie psychoaktívnych látok a psychosociálny stres. V oblasti chronických neinfekčných ochorení sa má zameriavať prevencia na srdcovocievne ochorenia, nádorové ochorenia, ochorenia tráviacej sústavy, pľúcne choroby ochorenia pohybového aparátu a do pozornosti sa dostáva aj diabetes mellitus, ktorý vykazuje stále rastúci trend. Vytváranie zdravých komunít sa zameriava na propagovanie aktívneho prístupu k podpore a rozvoju zdravia na školách a pracoviskách, spája sa s oblasťou ochrany zdravia zamestnancov pri práci, ale aj prevenciou pred nepriaznivými vplyvmi faktorov prostredia.

V snahe o získanie odpovede na otázku: *Do akej miery je človek zodpovedný za svoj zdravotný stav sám a na koľko je predurčený jeho zdravotný stav vonkajšími determinantmi* priradila Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) silu vplyvu jednotlivých faktorov nasledovne: zdravotná starostlivosť, jej dostupnosť a využiteľnosť 10-15 %, genetické a biologické predispozície do 25 %, fyzické, životné, sociálne a pracovné prostredie do 25 %, životný štýl až 50 %. Ako vyplýva z uvedeného, najvýznamnejšiu úlohu hrá životný štýl človeka. Je možné ho určitým spôsobom ovplyvňovať, meniť a postupne kreovať. Dôležitú úlohu zohráva sila apelu, dôraznosť informačného posolstva a účinnosti komunikačných nástrojov.

1.1 Zdravotný stav obyvateľstva SR

Zisťovaním aktuálneho stavu z hľadiska vývoja počtu hospitalizácií a priemerného ošetrovacieho času za rok 2018 v SR sme prostredníctvom údajov NCZI zistili, že počet hospitalizácií na 1000 obyvateľov až do roku 2017 narastal, ostatné dva roky došlo k poklesu počtu hospitalizácií. Priemerný ošetrovací čas naopak zaznamenal klesajúcu tendenciu. V roku 2018 klesol ošetrovací čas oproti roku 2001 viac ako o dva dni, ako je uvedené na obr. 1.

Obr. 1: Vývoj počtu hospitalizácií a priemerného ošetrovacieho času

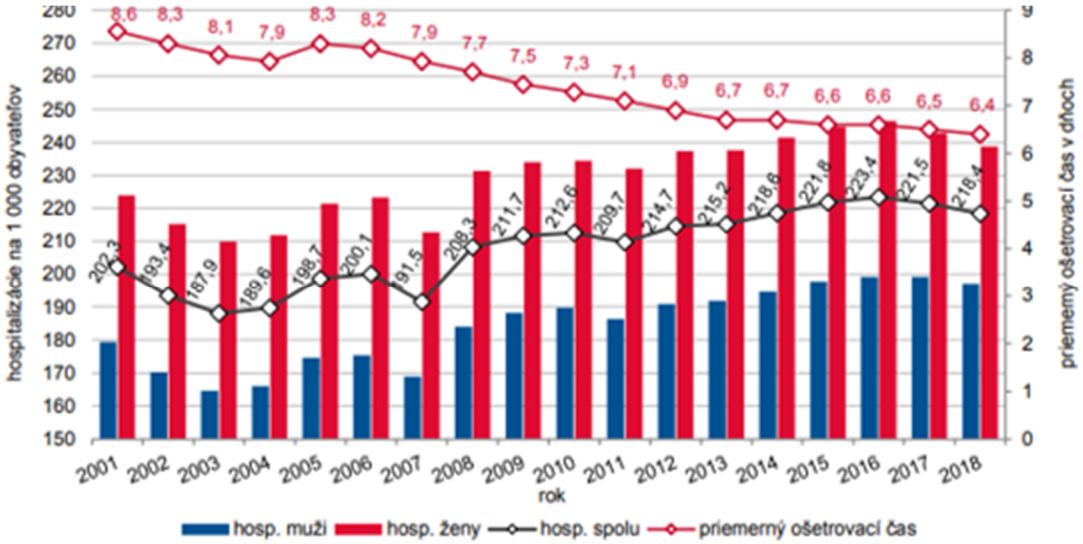

Zdroj: NCZI Výročná správa 2018

Pri sledovaní najčastejších skupín ochorení podľa pohlavia a vekových skupín sme zistili, že najvyšší počet predstavujú v oboch pohlaviach choroby obehovej sústavy vo vekovej kategórií 75 rokov a viac. Podrobnejšie zistenie za mužov je prezentované na obrázku 2.

Obr. 2: Hospitalizácie na najčastejšie skupiny ochorení podľa vekových skupín MUŽI

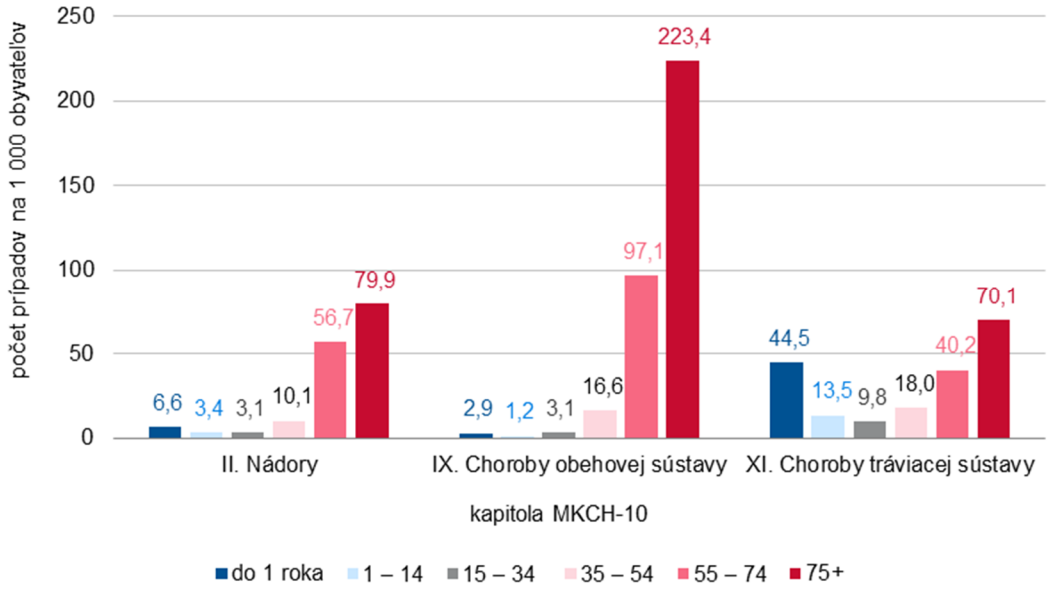

Zdroj: NCZI Výročná správa 2018

Vzhľadom ku skutočnosti, že najvyšší podiel hospitalizácií na 1000 obyvateľov u oboch pohlaví, teda rovnako mužov ako aj žien, predstavovali choroby obehovej sústavy, sústredili

sme pozornosť aj na vývoj počtu osôb sledovaných pre hypertenzné choroby podľa vekových skupín, ktoré boli zistené v sledovanom roku. Údaje boli vykazované v rámci činností kardiologických ambulancií

Obr. 3. : Vývoj počtu osôb sledovaných pre hypertenzné choroby podľa vekových skupín – diagnóza zistená v sledovanom roku

Veková skupina	Rok								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 – 24	2 819	2 411	2 857	2 464	1 920	2 010	2 140	1 902	1 789
25 – 64	16 199	17 209	16 953	17 390	16 892	16 080	17 235	16 550	17 910
65+	5 869	6 943	7 505	9 438	9 510	9 797	10 672	10 356	12 899
na 10 000 obyvateľov									
0 – 24	17,4	15,2	18,3	16,0	12,7	13,5	14,6	13,1	12,4
25 – 64	51,6	54,3	53,8	54,9	53,3	50,6	54,3	52,2	56,7
65+	88,2	103,2	108,7	132,9	129,7	129,4	136,1	127,1	152,7

Zdroj: NCZI

Ako vyplýva z uvedeného, došlo k enormnému nárastu počtu osôb vo vekovej kategórií 65 +, ktorí boli sledovaní pre hypertenzné choroby. Pri prepočte na 10 000 obyvateľov to bolo v roku 2017 viac o 57 % v porovnaní s rokom 2009. Zaujímavé je aj pozorovať zvyšujúci sa počet sledovaných osôb pre hypertenzné choroby vo vekovej kategórií 25 – 64 rokov. Výsledky naznačujú reálny dôvod na nutnosť zvyšovania osvety a komunikačných aktivít smerujúcich k presadzovaniu princípov zdravia.

1.2 Význam marketingovej komunikácie v politike zdravia

Národný program podpory zdravia v Slovenskej republike vychádzal z politiky „Zdravie pre všetkých“ Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), ktorá bola zakotvená v politike „ *Zdravie 2020 Európsky politický rámec na podporu vládnych a spoločenských aktivít pre zdravie a prosperitu*“. Cieľom NPPZ bolo zabezpečiť dlhodobé zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľstva SR, predĺženie strednej dĺžky života a zvýšenie kvality života. Malo to byť zabezpečené následnou eliminácioU výskytu porúch zdravia, ktoré znižujú kvalitu života a ohrozujú človeka predčasnou smrťou. Uvedená komunikačná stratégia našla podporu vo vládnych kruhoch a bola zakomponovaná do plánu práce vlády Slovenskej republiky už v roku 2014. Začal sa klásť dôraz na aktivity smerujúce do oblastí preventívnych opatrení. Cieľom bolo zvyšovať zdravotné uvedomenie obyvateľov a navodzovať postupnú zmenu postoja obyvateľov k vlastnému zdraviu. Zvyšovala sa zainteresovanosť jednotlivých zložiek spoločnosti, aby sa plnenie aktualizovaného NPPZ stalo celonárodnou iniciatívou. Rástla

dôležitosť zabezpečovania ochrany a podpory zdravia, mobilizácie spoločnosti na všetkých úrovniach pre dosiahnutie zníženia výskytu rizikových faktorov ovplyvňujúcich zdravie. Úlohou bolo monitorovať a hodnotiť úroveň zdravotného uvedomenia a výskytu rizikových faktorov životného štýlu. Potrebným sa stalo zefektívnenie spolupráce medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a Poradenskými centrami ochrany a podpory zdravia pri RÚVZ v Slovenskej republike. Snahou bolo navodzovať opatrenia smerujúce k znižovaniu regionálnych rozdielov v zdravotnom stave formou cielenej zdravotnej výchovy a edukačných aktivít.

1.3 Marketing a komunikačné aktivity pre podporu zdravia

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky nadviazalo na iniciatívu WHO a ďalšie európske iniciatívy, na základe ktorých zahrnulo do svojich aktivít viacero významných podujatí.

Príkladom je *Svetový deň potravinovej bezpečnosti,* ktorý nadviazal na výzvu generálneho riaditeľa WHO a ktorý prijalo Valné zhromaždenie OSN v decembri 2018 s termínom uskutočňovania 7.6. roku 2019. Bezpečnosť potravín bola začlenená do agendy verejného zdravia globálneho zníženia záťaže chorobami prenášanými potravinami.

Na základe výzvy WHO, pod záštitou ÚVZ SR sa od roku 2005 organizuje každý nepárny rok kampaň „*Vyzvi srdce k pohybu*“, ktorý je súčasťou programu CINDI. Formou súťaže motivuje čo najviac dospelých ľudí k pravidelnému pohybu. V roku 2019 prebiehal vo všetkých regiónoch Slovenska od 25.03. 2019 do 16. 06. 2019 s cieľom zapojiť dospelých ľudí nad 18 rokov. Účastníci dostali za úlohu počas kampane zaznamenávať do účastníckych listov vykonávané pohybové aktivity. Tie boli následne vylosované a víťazi dostali atraktívne ceny od sponzorov vrátane pobytov v kúpeľoch. Každý dospelý účastník mohol mať detských podporovateľov, ktorí mohli rovnako vyhrať hodnotné ceny. Účelom však bolo najmä povzbudenie k vytvoreniu pravidelného návyku k zdraviu prospešnej pohybovej aktivite ako protipól k sedavému spôsobu života.

Európska asociácia pre výskum obezity (EASO) motivuje členské štáty k zvýšenému povedomiu o zdravom životnom štýle, obezite a jej prevencii. Ide o medzinárodný a multisektorálny projekt s cieľom spojenia mnohých odborných inštitúcií a organizácií s víziou komplexnej a efektívnej pomoci pre ľudí s týmto rizikovým faktorom. V roku 2019 sa do Európskho dňa obezity(EOD), ktorý sa konal na Slovensku 18.05.2019, zapojili aj verejné lekárne. Pod heslom: „*Riešime obezitu spoločne*“ a „*Akcia pre zdravú budúcnosť*“.

„*Európsku deň obezity*“ je dôležitou príležitosťou na zvýšenie informovanosti o obezite,

ktorý sa koná v máji. História jeho uvedenia siaha do roku 2010 a postupným prerodom od miestnej úrovne zainteresovaných lekárov a pacientov sa premenila na významné podujatie s účastníkmi a činnosťami v mnohých európskych krajinách. Býva sprevádzaná bezplatnou distribúciou čerstvého ovocia a zeleniny, uskutočňujú sa workshopy pre politikov a tvorcov politík, realizujú sa tlačové konferencie, ale aj bezplatné používanie mestských bicyklov počas dňa. Obezita sa považuje za chronické ochorenie, ktoré si vyžaduje dlhodobé riadenie zdravotníckymi organizáciami ako sú WHO, OECD, Americká lekárska asociácia (AMA) a Kanadská lekárska asociácia (CMA). Európskym heslom dňa obezity sa v roku 2019 stalo heslo . *„ Zvládnime obezitu spoločne!“.* Tento rok pripadol na sobotu, 18.05.2019.

Aktivity z úrovne Ministerstva zdravotníctva SR nezaostávajú za horeuvedenými. Ministerstvo zdravotníctva SR na svoje internetovej stránke https://www.health.gov.sk/ venuje pozornosť významu preventívnych prehliadok z hľadiska predchádzaniu civilizačných chorôb. Rok 2019 bol vyhlásený za rok prevencie, ktorého logo je znázornené na obrázku 4.

Obr.: 4.: Logo k Roku prevencie

Zdroj: https://www.health.gov.sk/

Na uvedenej internetovej stránke je možné nájsť podrobnosti o frekvencii a náplni preventívnych prehliadok, rovnako znenie zákona č. 577/2004 Z.z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Pod Ministerstvo zdravotníctva SR spadá Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ). Ten je nadriadeným služobným úradom 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. ÚVZ odborne a metodicky riadi, usmerňuje a kontroluje výkon štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva. Každý ÚVZ má zriadenú Poradňu zdravia. Ich cieľom je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva a predchádzanie civilizačným chorobám. Súčasťou základných poradní sú aj nadstavbové, ktoré sa zameriavajú napríklad na: zdravú výživu, optimalizáciu pohybovej aktivity, odvykanie od fajčenia, podporu psychického zdravia atď.

ÚVZ na svojich internetových stránkach pravidelne zverejňuje výročné správy o činnosti, v ktorých realizuje odpočet plnenia programov a projektov Úradu verejného zdravotníctva viď obrázok 5. V roku 2018 bolo uskutočnených celkom viac ako 15 500 aktivít prostredníctvom 36 Úradov verejného zdravotníctva, ktoré pôsobia v 36 okresoch na Slovensku. Cieľovými skupinami sa stali nielen deti a mládež, ale aj ľudia v produktívnom veku, poproduktívnom veku ako aj rôzne podniky a organizácie. V roku 2018 bol organizovaný tretí ročník projektu *Viem čo zjem,* do ktorého sa zapojilo takmer 11 000 žiakov tretích až šiestych ročníkov ZŠ z celého Slovenska. Hlavným zámerom súťaže bolo motivovať školákov k uprednostňovaniu vyváženého životného štýlu a naučiť ich správnym stravovacím návykom. Rovnako sa však venovali rôznorodým pohybovým aktivitám.

Obr. 5.: Vykazované aktivity ÚVZ za rok 2018.

Číslo riadku	Názov aktivity		Počet aktivít	Cieľové skupiny			
				Deti a mládež	Produktívny vek	Poproduktívny vek	Iné
1.	Prioritné celospoločenské intervenčné a zdravotno - výchovné aktivity Odboru podpory zdravia	- zvýšenie pohybovej aktivity	**5 116**	1 198	1 381	1 886	651
		- ozdravovanie výživy	**6 785**	1 397	3 544	1 173	671
		- podpora nefajčiara a abstinencia	**4 386**	2 120	1 701	194	371
		- prevencia drogových závislostí	**1 234**	974	211	9	40
		- výchova k partnerstvu , rodičovstvu, manželstvu a prevencia pohlavných. chorôb HIV, AIDS	**2 334**	2 031	275	2	26
		- znižovanie krvného tlaku nemedikamentózne	**7 224**	203	3 947	1 955	1 119
		- duševné zdravie	**793**	171	428	140	54
SPOLU			**27 869**	**8 094**	**11 487**	**5 356**	**2 932**
2.	Zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov a osobitných zameraní na témy a termíny podľa kalendára SZO		**1 611**	609	625	203	174
3.	Regionálne intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity		**4 826**	792	3 138	587	309
4.	Školenia a odborné semináre	- pracovníkov OPZ	**617**	16	546	4	51
		- lektorov - laikov	**510**	76	307	5	122
5.	Práca a spolupráca na výskumných a prieskumných úlohách		**651**	273	349	5	24
6.	Aktivity v hromadných oznamovacích prostriedkoch		**1 220**	106	514	63	537
7.	Spolupráca s orgánmi, organizáciami, nadáciami, atď.		**2 805**	1 027	931	126	721
8.	Správy , rozbory pre orgány štátnej správy		**706**	26	400	1	279
	Iné aktivity podľa cieľových skupín		**2 601**	1 329	809	249	214
SPOLU			**15 547**	**4 254**	**7 619**	**1 243**	**2 431**

Zdroj: http://www.uvzsr.sk

Pracovníci odborov hygieny deti a mládeže jednotlivých RÚVZ sústreďovali pozornosť na prevenciu obezity. Podporujú zdravšie prostredie na školách, poskytujú nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania a rovnako sa podieľajú na odbornom zabezpečení vzdelávacích a zdravotno-výchovných aktivít v záujme zdravšieho spôsobu života všetkých pracujúcich, učiacich a prichádzajúcich do styku so školou. V rámci realizácie tzv. Školského programu školy realizujú mnohé edukačné aktivity, ktoré si kladú za cieľ zvýšenie

spotreby ovocia, zeleniny a mlieka u detí a žiakov vplývať na vytváranie správnych stravovacích návykov u detí, ako aj zvýšenie vedomostí detí o zdravotných účinkoch ovocia, zeleniny a mlieka. Súčasťou programu sú rôzne edukačné formy, napr. návštevy detí v poľnohospodárskych podnikoch, v ovocných sadoch a v spracovateľských podnikoch formou exkurzií, prednášok a ochutnávok a pod. Aktivity zamerali aj na vybrané pracoviská. RUVZ v Michalovciach ponúkol napr. možnosť pre manažment a zamestnancov obchodných centier realizovať vyšetrenia priamo v poradni zdravia. RUVZ v Rožňave vykonávali dňa 25.9. 2019 zdravotno - preventívne aktivity vo vstupnej hale Okresného riaditeľstva policajného zboru SR. RUVZ so sídlom vo Zvolene dňa 26.9.2019 uskutočňoval zdravotno-preventívne aktivity v budove Mestského úradu Zvolen. Boli realizované aj aktivity určené pre širšiu verejnosť vo forme cyklusov prednášok spojených s premietaním filmov a besedou zameranou na spoznanie zdravotných rizík.

RÚVZ inicioval aj aktivity organizované v rámci kalendára významných dní, ktorých je evidovaných až 26 v roku. Informovali verejnosť o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia s osobitnou pozornosťou významných dní vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou. Realizácia spočívala v organizovaní „Dní otvorených dverí“ v poradniach zdravia alebo účasťou poradní zdravia na rôznych kampaniach, vo využití rôznych edukačných a intervenčných prístupov. Prezentácie aktuálnych tém a informácií sa dostávali k cieľovému publiku prostredníctvom printových regionálnych médií, prípravou informačných panelov, názornou agitáciou, poskytovaním aktuálnych príspevkov na web stránky RÚVZ aj prostredníctvom živých vstupov do televíznych a rozhlasových vysielaní.

Ako vyplýva z uvedeného, cieľovými skupinami sa stali rôzne segmenty potenciálnych príjemcov komunikačných apelov zameraných na podporu aktivít súvisiacich so zlepšením zdravia. Boli to deti, dospelí aj seniori. Jednotlivci aj organizácie, školské aj firemné kolektívy.

Záver

Na marketingovú komunikáciu v oblasti zdravotníctva môžeme pozerať ako na súbor metód, ktorý poskytuje informácie a ovplyvňuje správanie cieľových skupín. Význam komunikačných aktivít pre intenzívne pôsobenie na cieľové publiká zohľadňuje špecifiká mnohých segmentov. Pri snahe o zachytenie komunikačných aktivít zameraných na podporu zdravia sme vychádzali zo súboru dostupných informačných zdrojov a pokúsili sme sa vytvoriť istú hierarchiu komunikačných aktivít od WHO, cez MZ SR, RÚVZ, až po aktivity vybraných firiem. Výchovu k zdraviu je možné považovať za jednu z dominujúcich cieľových

kategórií výchovného pôsobenia, keďže korešponduje s humanistickým chápaním človeka charakterizovaného vzdelanosťou, toleranciou, zodpovednosťou, spoluprácou, pozitívnymi hodnotovými postojmi a záujmovými orientáciami, žiaducimi postojmi k zodpovednému životnému štýlu, ktorý je orientovaný na zdravie ako najvyššiu ľudskú hodnotu. Napĺňaním Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030 je možné zabezpečiť podporu dobrého zdravotného stavu občanov počas celého životného cyklu, čo vedie k zvýšeniu predpokladanej dĺžky života. Následne je možné očakávať prínosy v ekonomickej, spoločenskej, ale aj individuálnej rovine. Zdravé a aktívne starnutie populácie sa stáva nielen politickou, ale aj významnou celospoločenskou prioritou o čo by malo ísť každej zainteresovanej zložke zmienených komunikačných a marketingových programov.

Zdroje

Riesenberg, D. et al., 2019: Price Promotions by Food Category and Product Healthiness in an Australian Supermarket Chain, 2017–2018. American Journal of Public Health **109**, 1434_1439, **https://doi.org/10.2105/AJPH.2019.305229**

Kimberly, G. et al.,2016: Our Health Is in Our Hands: A Social Marketing Campaign to Combat Obesity and Diabetes. American Journal of Health Promotion. Volume 30. Issue: 4 . Pages: 283-286, https://apps.webofknowledge.com/

Timpel, P et. Al., 2019: What should governments be doing to prevent diabetes throught the life course? Diabetológia Volume 62. Issue 10. Pages 1842-1853 https://apps.webofknowledge.com/full_record.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&qid=6&SID=E4OysIaYIEYd4IrWYgX&page=3&doc=23

Warwick-Booth et al., 2019.: Health promotion education in changing and challenging times: Reflection from England. Health Education Journal. Volume 78. Issue 6. Pages 692-7074.

World Health Organization. (1995). Constitution of the world health organization. Dostupné z: http://www.who.int/governance/eb/who_constitution_en.pdf . Získané 7.10.2019

World Health Organization (2011). Global Recommendations on Physical Activity for Health. Dostupné z: http://www.who.int/dietphysicalactivity/leaflet-physical-activityrecommendations.pdf?ua=1 Získané 7.10.2019

Commission of the European Communities. *Green Paper: Promoting Healthy Diets and Physical Activity: A European Dimension for the Prevention of Overweight, Obesity and Chronic Diseases*; Publisher: Brussels; Belgium 2005.

Výročná správa o činnosti úradov verejného zdravotníctva v SR podľa jednotlivých odborov verejného zdravotníctva za rok 2018. Dostupné z http://www.uvzsr.sk/docs/vs/vyrocna_sprava_SR_2018.pdf. Získané 7.10.2019

NCZIhttp://data.nczisk.sk/statisticke_vystupy/Statistika_hospitalizovanych/Statistika_hospitalizovanych_v_SR_2018_Sprava_k_publikovanym_vystupom.pdf

Kontakt

Vanda Lieskovská

Ekonomická univerzita Bratislava, Podnikovohospodárska fakulta v Košiciach

Tajovského 13, 040 00 Košice, SR

Vanda.lieskovska@euke.sk

Silvia Megyesiová

Ekonomická univerzita Bratislava, Podnikovohospodárska fakulta v Košiciach

Tajovského 13, 040 00 Košice, SR

silvia.megyesiova@euke.sk

Katarína Petrovčíková

Ekonomická univerzita Bratislava, Podnikovohospodárska fakulta v Košiciach

Tajovského 13, 040 00 Košice, SR

katarina.petrovcikova@euke.sk